

Способ выражения индикаторов социальной уязвимости позволяет оценить степень социальной уязвимости для отдельных лиц и семей, небольших социальных групп по отношению к месту их обитания.

Наш подход является полезным для выражение социальной уязвимости к стихийным бедствиям, потому что качественно оценивает чувствительность и устойчивость социальных субъектов к негативным явлениям и событиям .

ЛИТЕРАТУРА

1. Brauch, G.H. ConceptsofSecurityThreats, Challenges, Vulnerability and Risks. In: Brauch,G.Het al. CopingwithGlobalEnvironmentalChange, Disasters and Security. SpringerBerlin Heidelberg.2011. ISBN: 978-3-642-17775-0
2. Brooks, N., Adger, W.N., Kelly,P.M. *The determinatsofvulnerability and adaptivecapacityatthenationallevel and theimplicationsforadaptation*. GlobalEnvironmental Change.15 (2005).
3. Cutter, S.L., Boruff, B.J., Shirley, W.L. *SocialVulnerability to EnvironmentalHazards*. In: SocialScienceQuarterly. Vol.8, 2004.. doi: 10.1111/1540-6237.8402002
4. Hofreiter, L., Zvaková, Z. *Indicatorsofsecuritysituation in localenvironment* In: PeriodicaAcademica. Brno, ISSN 1802-2626. - Roč. 9, č. 1, 2014, s. 34-42.
5. Samagaio,A., Monteiro, S., Gamboa, R. *SocialVulnerabilityofHistorical City Centers: a Case Study in Leira, Portugal*. [Online] EuropeanJournalofSecurity and Safety.Dostupné z <http://www.esecportal.eu/journal/index.php/ejss/>

ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕБЕЗПЕК ТА ОЦІНКА ПРОФЕСІЙНИХ РИЗИКІВ

IDENTIFICATION AND ASSESSMENT OF PROFESSIONAL RISKS

Ю.С. Лис

Українська інженерно-педагогічна академія, м.Харків

Анотація. Розглянуто основні підходи до оцінювання професійних ризиків. Під час ідентифікації небезпек пропонується враховувати передумови та якість організації безпечної експлуатації з урахуванням функціонального стан людини. Введення передумов та якості організації експлуатації дозволяє врахувати різні фактори, що впливають на безпеку.

Ключові слова: професійний ризик, функціональний стан, потенційні небезпеки, оцінка, безпека.

Аннотация. Рассмотрены основные подходы к оценке профессиональных рисков. При идентификации опасностей предполагается учитывать предпосылки и качество организации безопасной эксплуатации с учетом функционального состояния человека. Введение предпосылок и качества организации эксплуатации позволяет учесть различные факторы, влияющие на безопасность.

Ключевые слова: профессиональный риск, функциональное состояние, потенциальные опасности, оценка, безопасность.

Annotation. The main approaches to the assessment of occupational risks. When hazard identification is supposed to take into account the conditions and the quality of the organization of safe operation, taking into account the functional state of the person. Introduction background and the quality of the organization of operation allows to take into account various factors that may affect safety.

Keywords: occupational risk, functional status, potential hazards, assessment, safety.

Вступ. Науково-технічний прогрес і пов'язані з ним нові технічні рішення й технології, широке застосування хімічних речовин у різних виробництвах, створення агрегатів великої потужності, підвищення швидкості роботи устаткування, використання нових матеріалів збільшило кількість виробничих небезпек для здоров'я й життя людей.

Актуальність. Серед факторів ризику, яких зазнає сучасна людина, важливе місце посідає ризик втрати здоров'я і працездатності внаслідок професійної діяльності.

Професійний ризик визначається як величина ймовірності порушення (ушкодження) здоров'я з урахуванням тяжкості наслідків у результаті несприятливого впливу факторів виробничого середовища і трудового процесу. Системний підхід в галузі управління безпекою і здоров'ям передбачає ідентифікацію, оцінку, зниження ризику на кожному робочому місці. У зв'язку з цим постає питання розробки механізму визначення ризиків та їх критеріїв [1].

Основна частина. З позиції охорони праці ризик на виробництві оцінюють як ймовірність прояву небезпечних чинників системи «людина-машина-середовище» (техніки, технології та виду виробництва, факторів виробничого середовища, організації праці, професійної підготовки працівників), які впливають на рівень виробничого травматизму.

Використовується ряд методів кількісного аналізу ризику, серед яких є метод аналогій, експертних оцінок, аналітичний та статистичний метод. Метод аналогій ґрунтується на співставленні досліджуваного об'єкту з аналогічним (ідеальним). Цей метод використовується переважно для попередніх оцінок. Аналітичний метод використовує традиційні показники ефективності інвестиційних проектів, а для охорони праці з урахуванням соціального фактору цього недостатньо. Статистичний метод передбачає використання статистичних даних для розрахунку коефіцієнту ризику, що ускладнює його використання. Метод експертних оцінок ґрунтується на інформації, яка отримана шляхом опитування групи експертів, що використовується у деяких методах оцінки професійного ризику.

Для оцінки професійних ризиків на робочих місцях розроблено ряд методів – це класична методика (Британський стандарт BS8800), граф оцінки ризику, Risk score, Risk assessment, методика визначення втрат [2]. Серед кількісних методів оцінки ризику також можна виділити метод оцінки ризиків на основі матриці «імовірність-шкода» або «імовірність – наслідки», метод вербальних функцій, оцінки ризиків на основі ступеня виконання вимог безпеки, оцінки ризиків на основі системи Елмері, оцінки ризиків на основі ранжування рівня вимог (індекс ОВР), оцінки ступеня професійного ризику виробництва. Кожен метод має свої недоліки та переваги, тому постає питання вибору методу для оцінки професійного ризику на конкретному виробництві та подальших наукових досліджень.

Для ідентифікації небезпек під час експлуатації електроустановок пропонується використовувати такі критерії, як передумови та організація безпечної експлуатації.

За ступенем небезпеки передумови до електротравматизму персоналу можуть бути двох категорій.

Перша категорія - передумови, що створюють безпосередню небезпеку життю працівників, а саме: невиконання організаційних заходів при роботі в електроустановці; невиконання в повному обсязі технічних заходів при роботі в електроустановці; експлуатація електрообладнання з пошкодженою ізоляцією, наявністю оголених, необгороджених частин, де можливо дотик персоналу, а також електрообладнання з пошкодженими корпусами, несправними комутаційними апаратами, розбитими штепсельними вилками; відсутність заземлення (занулення) корпусів електрообладнання і металевих конструкцій, що підлягають заземленню згідно з вимогами ПУЕ; не виключено доступ сторонніх осіб в розподільні пристрої, щити та інші електроустановки; зберігання особистих речей і сторонніх предметів в електроустановках; роботи в електроустановках без захисних засобів або застосування несправних і неперевірених захисних засобів.

Друга категорія - передумови які безпосередньо не загрожують життю людей, але при певному збігу обставин можуть перейти в першу категорію, тобто: невідповідність допуску персоналу до самостійної роботи вимогам керівних документів; не визначені межі відповідальності служб за експлуатацію електроустановок, електрообладнання не закріплено за посадовими особами; відсутність або нерегулярність проведення інструктажів щодо заходів безпеки; невідповідність порядку зберігання та видачі ключів від електроустановок вимогам; невідповідність кваліфікаційної групи за правилами і заходам електробезпеки

персоналу характеру виконуваних робіт і займаної посади; неповна укомплектованість електроустановки захисними засобами або укомплектованість захисними засобами з простроченим терміном чергової перевірки; невідповідність монтажу обладнання вимогам ПУЕ, будівельним нормам; несправність блокувань звукової сигналізації електротехнічних лабораторій і регламентних машин; відсутність попереджувальних постійних плакатів на робочих місцях; експлуатація непроектованих електроустановок не відповідає вимогам ПУЕ, ПТБ.

Якість організації безпечної експлуатації електроустановок оцінюється шляхом визначення значення з чотирьох показників: показник, що враховує ефективність роботи посадових осіб; показник, що враховує ступінь підготовки персоналу з безпеки; показник технологічної дисципліни; показник функціонального стану персоналу. Кожен з цих показників оцінюється за кількома параметрами.

Так, ефективність роботи посадових осіб щодо забезпечення електробезпеки оцінюється за шістьма показниками, а саме: показник виконання вимог керівних документів; показник планування та виконання заходів щодо забезпечення електробезпеки; показник якості підготовки та проведення днів електробезпеки; показник укомплектованості захисними засобами; показник повторюваності недоліків в актах.

Ступінь підготовки персоналу з безпеки оцінюється за шістьма показниками: показник знання персоналом правил техніки безпеки; показник наявності та повноти наказу про призначення кваліфікаційної комісії; показник допуску персоналу до самостійної роботи; показник укомплектованості матеріальною базою; показник якості та своєчасності проведення інструктажів; збіжність результатів перевірки знань з правил техніки безпеки.

Технологічна дисципліна оцінюється наступними показниками: показник оформлення роботи нарядам; показник виконання вимог експлуатаційно-технічної документації; показник достатності визначення технічних заходів; показник повноти обліку робіт в оперативному журналі; показник відповідності посадових осіб характером виконуваних робіт; показник зберігання та контролю за нарядам; показник повноти виконання вимог експлуатаційно-технічної документації; показник організації контролю за проведенням робіт на електроустановках; показник знання персоналом порядку і правильності виконання технологічних операцій.

На перший погляд пропонована методика може здаватися великоваговою, але її можливо деформувати для вирішення конкретних завдань, пов'язаних з аудитом промислових підприємств.

Висновок. Введення поняття показника передумов, передбачає як організаційні, так і технічні небезпеки, в широкому обсязі оцінюється якість організації безпечної експлуатації, яка враховує ефективність роботи посадових осіб, навченість персоналу, технологічну дисципліну при виконанні різних робіт, а також функціональний стан людини, що дозволяє враховувати потенційні небезпеки на конкретному виробництві. Головним чином враховуються передумови технічного та організаційного характеру, а також рівень підготовки і функціональний стан людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шевченко В.І., Торкатюк В.І., Коржик Б.М. До питання оцінки ризиків на виробництві//Будівництво, матеріалознавство, машинобудування:Наук.-техн. Збірник.-К.-Дніпропетровськ,2007.-Вип.42.-С.161-165.
2. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами:Навч.посіб.-К.:Знання, 2007. -367с.
3. Измеров Н.Ф. основы управления риском ущерба здоровью/Н.Ф.Измеров, Э.И.Денисов, Н.Н.Молодкина //Медицина труда и промышленная экология.,1998.-№3.-С.1-9 .

ПРОТИДІЯ ЧИННИКАМ СТРЕСУ

COUNTERATION STRESS FACTOR

Студентка Н.І. Ляшко, керівники Л.І. Маніна, С.Р. Вахтін

Полтавський університет економіки і торгівлі

Анотація. Досліджено актуальність вивчення стресових ситуацій в побуті та на виробництві.

Ключові слова: стрес, щастя, активність, інформаційні перевантаження.

Аннотация. Исследована актуальность изучения стрессовых ситуаций в быту и на производстве.

Ключевые слова: стресс, счастье, активность, информационные перегрузки.

Annotation. Investigated the relevance of the study stress at home and at work.

Keywords. stress, happiness, activity, clearing transshipment.

Вступ. Життя – це рух, а рух потребує напруження. Серце подібно самого життя, яке складається з напруження і розслаблення. Щоб виконати якесь завдання, ми